

Energimarknadsrapport olja, gas, kol

Läget på olje-, gas- och kolmarknaderna

Vecka 44, 2015

Elin Akinci
Alexander Meijer
Analysavdelningen

Kontakt: energimarknadsrapport-oljagaskol@energimyndigheten.se

Sammanfattning

Såväl Nordsjöoljan Brent som det nordamerikanska referenspriset WTI gick upp under förra veckans handel. Den främsta anledningen till att Brent gick upp med 3% och WTI med 4,5% berodde på att de nordamerikanska lagren rapporterade lägre än förväntade lagervolymer.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Ryssland möter den ökade konkurrensen på oljemarknaden
- President Putin presenterade i förra veckan regeringens planer för att möta den hårdnade konkurrens på de globala energimarknaderna
- Lagförslag föreslår försäljning av strategiska råoljelagervolymer i USA

Som förväntat så fortsatte samtliga europeiska gaspriser att handlas på låga nivåer under förra veckan, där det holländska hubbpriset TTF gick ned med 2,3% och det brittiska hubbpriset NBP med 4,8% i jämförelse med föregående vecka. De låga priserna beror främst på svag efterfråga och strakt utbud från såväl Ryssland som Norge, men också från de ökade LNG-leveranserna till framför allt den nordvästeuropeiska marknaden. Efterfrågan pressas ned i och med det milda vädret. Netinjiceringen i lager återupptogs under förra veckan. Ukraina fortsatte också att injicera i lager och landets lagervolymer är nu högre än för samma period förra året med nästan 1 miljarder kubikmeter.

I nyheter i korthet rapporterar vi om att:

- Danska Dong rapporterar ökad lönsamt för kvartal 3, till följd av ökad gasproduktion
- Engie signerar ett femårigt LNG-avtalat med nordamerikanska Cheniere Energy
- Turkiska Botas ställer Gazprom inför rätta över gaspriser
- Gazprom skär ner Turkstream-ledningens planerade kapacitet
- OMV planerar att köpa upp hela Econgass

Kolpriserna kan komma att gå upp under november då utbudet på marknaden har minskat till följd av de låga priserna som under en lång tid har styrt marknaden. Det är med andra ord inte en ökad efterfråga som ligger bakom de stigande priserna.

Priset på utsläppsrätter inom ETS gick ned en aning under förra veckan till följd av att efterfrågan var låg under veckans auktion i Storbritannien, vilket skickade signaler om låg efterfrågan till resten av marknaden.

Innehåll

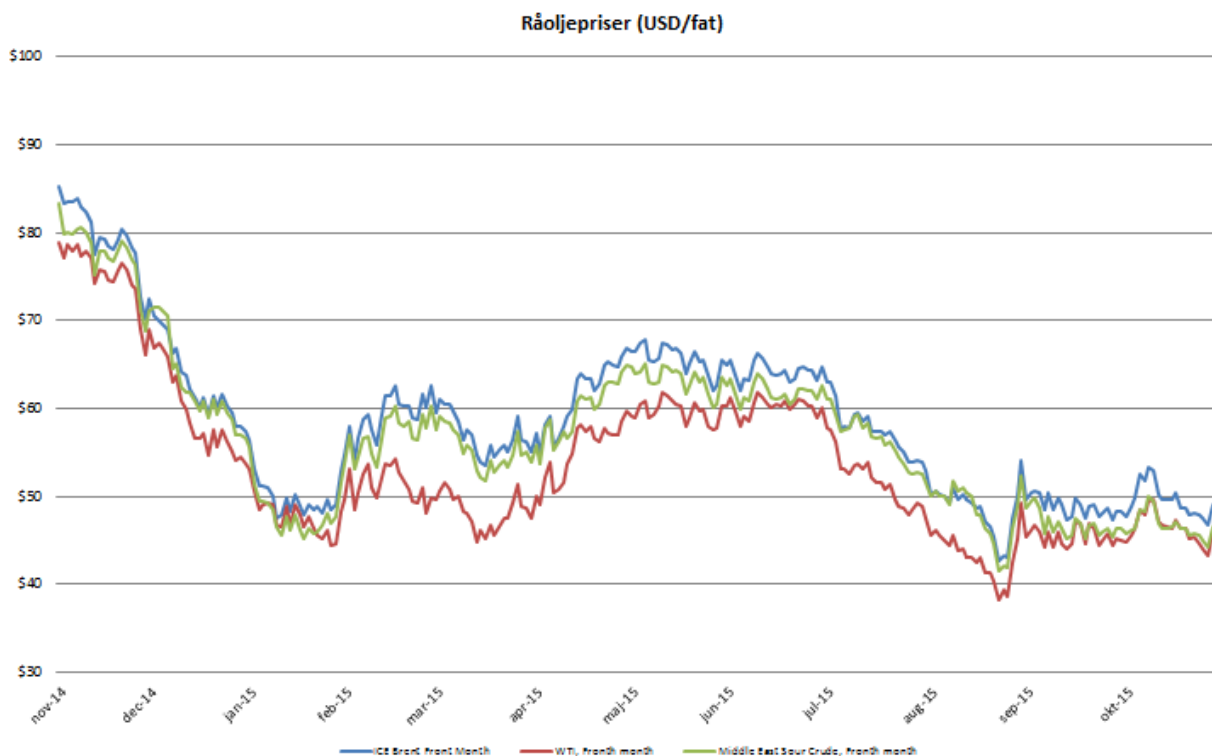
Oljemarknader	3
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknader	6
Nyheter i korthet: Naturgas	8
Kolmarknader	10
Utsläppsrätter	11

Oljemarknader

Såväl Nordsjöoljan Brent som det nordamerikanska referenspriset WTI gick upp under förra veckans handel. Den främsta anledningen till att Brent gick upp med 3% och WTI med 4,5% berodde på att de nordamerikanska lagren rapporterade lägre än förväntade lagervolymer.

De faktorer som framför allt styr priserna på global råoljehandel för närvarande är att det globala råoljebudet sjunker och de geopolitiska riskerna ökar samtidigt som raffinaderimarginalerna sjunker. Såväl de europeiska som de nordamerikanska raffinaderimarginalerna är låga. De asiatiska marginalerna har dock förbättrats till följd av vissa produktionsstörningar hos raffinaderier i Mellanöstern.

Mellanöstern fortsätter att stå för de geopolitiska riskerna. Situationen i regionen har intensifierats framför allt genom Rysslands beslut om flygattacker mot Syrien men också potentiellt mot Irak framöver. Situationen förändras snabbt då Saudiarabien, Iran och andra regionala makter försöker att driva sina egna positioner för att på så sätt påverka den nuvarande situationen. Dessa nya maktförhållanden påverkar för närvarande inte råolja produktionen direkt. Analytiker och experter menar dock att detta i framtiden kan komma att påverka produktionskapaciteten hos länderna i regionen om länderna misslyckas med att uppfylla sina expensionsmål i och med att investeringar uteblir som ett resultat av att staterna prioriterar att lägga sina medel på andra områden, såsom försvars- och militärbudgetar.

Källa: Montel

Nyheter i korthet: Olja

Ryssland möter den ökade konkurrensen på oljemarknaden

Export/handel: Den ryska råoljeexporten har ökat både väster- och österut under de första nio månaderna av 2015, genom att bland annat konkurrera med saudiarabisk export till den kinesiska marknaden.

Olika statistikkällor visar att den ryska exporten ökade via alla de stora exportvägarna, med undantag för Novorossiisk i Svartahavet. Råoljeexporten ökade med 8,4% i jämförelse med året innan till 4,4 miljoner fat/dag. Den ryska statistiska centralbyrån rapporterade dock att exporttillväxten föll till 2,8% under september vilket förmodligen berodde på sjunkande efterfråga bland raffinaderier. Siffrorna inkluderar dock inte de 420 000 fat/dag som levererades till Vitryssland.

Rosnefts VD, Igor Sechin, meddelade i oktober att den sjunkande exporttillväxten i september också berodde på att Saudiarabien börjat konkurrera med Ryssland på den europeiska marknaden genom att de framför allt börjat leverera råolja till den polska importterminalen Gdansk. De polska raffinaderierna har historiskt sätt importerat råoljan Ural via rörledningen Druzhba.

Den ryska exporten via Novorossiisk konkurrerar i allt större utsträckning med råolja från den persiska gulfen och med rabatterad kurdisk råolja. De ryska leveranserna till den nordvästeuropeiska marknaden fortsätter dock att vara stabila till följd av den starka rabatten till referenspriset Brent.

Den ryska råoljeexporten österut (ESPO blend) har som nämnts stärkts och leveranserna till Kina gick upp med nästan 30% från januari till september i år, enligt kinesisk importstatistik.

President Putin presenterade i förra veckan regeringens planer för att möta den hårdnade konkurrens på de globala energimarknaderna

Politik/handel: Rysslands president, Vladimir Putin, meddelade den 27/10 att Ryssland måste fortsätta utveckla sin egen olje- och gashandel på landets egna börshandel i syfte att skapa nationella prisindikatorer och bryta sig in på nya marknader. Landet måste förbättra sina nationella börsmekanismer för handel av råolja, oljeprodukter och gas. Detta skulle kunna hjälpa till att skapa självständiga och nationella prisindikatorer för de huvudsakliga energiprodukterna, sa han.

Putin menade vidare att Ryssland måste sluta använda sig utav utländsk valuta för betalning av nationella leveranser samt att använda sig mer utav den nationella valutan i handeln med andra länder. Detta är i linje med Kremains försök att reducera sitt beroende av utländsk valuta i oljehandeln, i och med deras försvårade relationer med västerländska länder.

Ryssland vill vidare utveckla sin egen råolja Ural till ett referenspris då detta förväntas öka lönsamheten för landets råoljehandel, då Ural för närvarande handlas för ett rabatterat till Nordsjöoljan Brent.

Gazprom Neft har meddelat, som svar på denna utveckling, att de har sålt vissa av sina råoljeveranser kopplat till rubeln men också till kinesiska yuan och att de är öppna för att handla med euro i framtiden.

Putin meddelade också vid samma tillfälle att regeringens planerade olje- och gasskatt höjningar för 2016 kommer att utformas på ett sådant sätt att de inte kommer att leda till minskade investeringar bland landets energiföretag. Skatteförändringarna kommer att diskuteras inom ramen för 2016 års budget i november.

Putin betonade vidare landets behov av att diversifiera sin export och behovet av att bryta sig in på nya marknader och då framför allt på den globala LNG-marknaden. Han konstaterade att konkurrensen på de globala energimarknaderna hårdnar.

Lagförslag föreslår försäljning av strategiska råoljelagervolymer i USA

Politik/lager: De republikanska ledarna i kongressen har tillsammans med Vita huset kommit fram till en preliminär budget som innefattar bestämmelser om att så mycket som 100 miljoner fat råolja kan komma att säljas från de strategiska råoljelagren i USA under räkenskapsåret 2025.

Lagförslaget, vilket höjer skuldtaget och bestämmer de offentliga utgifterna för de kommande två åren, förväntas röstas igenom i representanthuset på onsdag. Budgetförslaget skulle delvis finansieras genom att staten under åtta år stegvis sålde av 58 miljoner fat av råolja från de strategiska råoljelagren med start under räkenskapsåret 2018. Från 2018 till 2021 så föreslås 5 miljoner fat säljas varje år och mellan 2022 till 2025 10 miljoner fat.

Budgetförslaget föreslår också att det ska vara möjligt för energidepartementet, som tillhandahåller de strategiska råoljelagren, att sälja volymer i syfte att kunna finansiera behovet av att modernisera statens råoljelager för 2 miljarder dollar. Denna försäljning kan komma att äga rum mellan 2017 till 2020, men förslaget specificerar inte hur stora volymer som kan komma att säljas. I förra veckan så rapporterade energidepartementet att de strategiska råoljelagren uppgick till 266,1 miljoner fat av s.k. söt råoljekvalité och 429 fat av s.k. sur råoljekvalité.

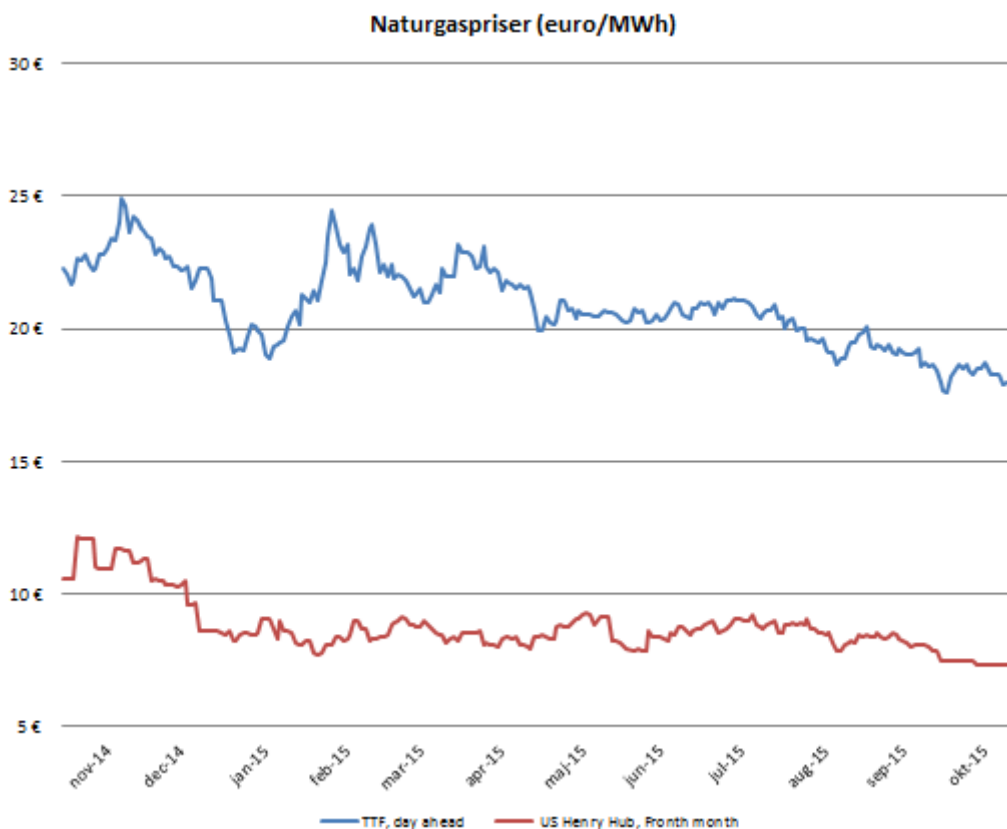
Enligt IEA så måste USA kunna leva upp till 90-dagarskravet på att hålla lagervolymer som garanterar försörjning i 90 dagar om en försörjningsstörning skulle uppstå. Detta får dock också inkludera kommersiella lager. Enligt energidepartementet så täcker de strategiska lagervolymerna förtillfället 137 dagar av försörjning om det skulle uppstå en försörjningsstörning. Enligt lagförslagets sammanfattning så kommer den planerade försäljningen inte riskera USAs möjligheter att kunna klara av en försörjningsstörning.

Liknande lagförslag har presenterats tidigare vid två olika tillfällen. Försäljning av strategiska råoljevolymer har också skett tidigare, men då främst i så kallade krissituationer såsom under första Irakkriget, orkanen Katrina och som ett resultat av Libyenkrisen. Det är fortfarande oklart om detta lagförslag kommer att gå igenom, för även fast det finns goda chanser att Obama-administrationen godkänner förslaget så finns det starka motståndare till förslaget.

Naturgasmarknader

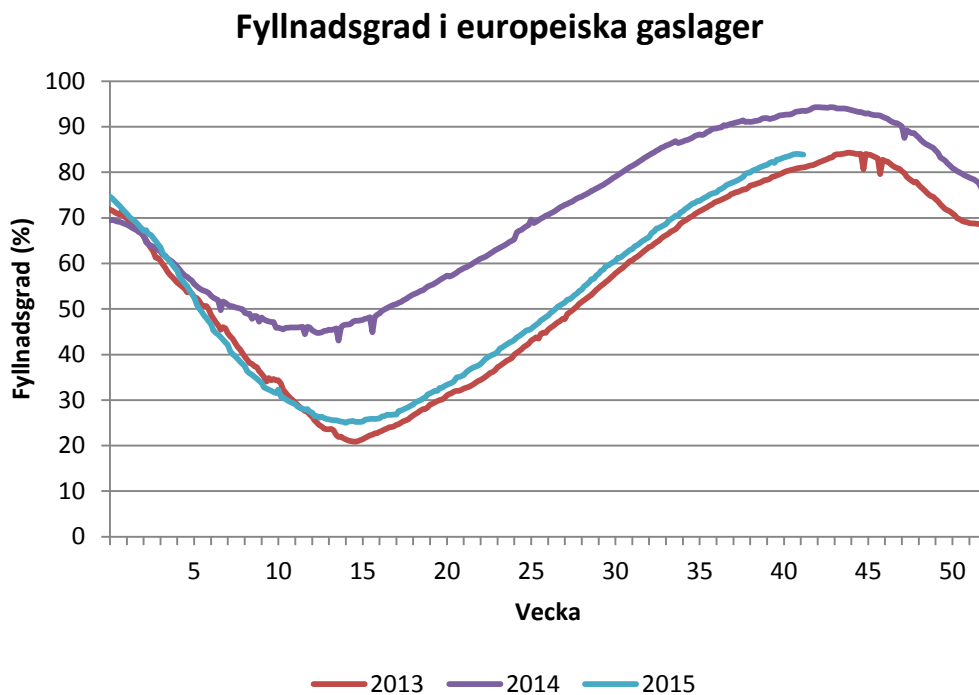
Som förväntat så fortsatte samtliga europeiska gaspriser att handlas på låga nivåer under förra veckan, där det holländska hubbpriset TTF gick ned med 2,3% och det brittiska hubbpriset NBP med 4,8% i jämförelse med föregående vecka. De låga priserna beror främst på svag efterfråga och strakt utbud från såväl Ryssland som Norge, men också från de ökade LNG-leveranserna till framför allt den nordvästeuropeiska marknaden. Efterfrågan pressas ned i och med det milda vädret.

De ryska leveranserna till Europa låg under förra veckan på runt 2,9 miljarder kubikmeter, vilket är ökning med 0,73 miljarder kubikmeter i jämförelse med för samma period förra året. Samtidigt så gick de norska leveranserna upp med 0,15 miljarder kubikmeter i jämförelse med veckan innan.

Källa: Montel

Netinjiceringen i lager återupptogs under förra veckan, från att ha karakteriserats av uttag motsvarande 0,2 miljarder kubikmeter under veckan innan. Ukraina fortsatte också att injicera 0,25 miljarder kubikmeter i lager under förra veckan och landets lagervolymer är nu högre än för samma period förra året med nästan 1 miljarder kubikmeter.

Källa: GSE minus strategiska lagervolymer

Nyheter i korthet: Naturgas

Danska Dong rapporterar ökad lönsamt för kvartal 3, till följd av ökad gasproduktion

Produktion: Den danska energikoncernen Dong Energy rapporterade ett driftöverskott på 2 miljarder DKK för det tredje kvartalet, vilket är en fyrdubblad ökning från 517 miljoner DKK för ett år sedan.

Den ökade lönsamheten beror främst på att gasproduktionen från det norska gasfältet Ormen Lange stärkts under året, kostnadsbesparingar inom företagets utvinnings- och produktionsverksamhet samt ökad effekt från havsbaserade vindkraftparker i Tyskland och Storbritannien.

Dongs driftöverskott för de första nio månaderna växte från 6 miljarder DKK under förra året till 8,4 miljarder DKK, enligt företagets delårsrapport.

Engie signerar ett femårigt LNG-avtalat med nordamerikanska Cheniere Energy

LNG: Franska Engie signerade under förra veckan ett femårigt avtal med Cheniere som avser 12 LNG-leveranser per år, eller upp till 222 miljoner MMBtu för ett okänt pris.

Leveranserna förväntas börja komma under 2018 och volymerna kommer att komma från exportterminalerna Sabine Pass och Corpus Christi, meddelade Cheniere den 28/10.

Volymerna kommer att säljas på kontrakt där priset är indexerat till nordvästeuropeiska hubbpriser. Volymerna kommer vidare att levereras till framför allt LNG-terminalen Montoir de Bretagne i Frankrike.

Chenieres vd, Charif Souki, meddelade att företagets SPA¹ med Engie främjar företagets strategi att leverera LNG till den europeiska marknaden som på så sätt diversifierar företagets marknadsportfölj med handel kopplad till den nordvästeuropeiska hubbindexeringen.

Turkiska Botas ställer Gazprom inför rätta över gaspriser

Handel/priser: Samtidigt som den politiska relationen mellan Turkiet och Ryssland förvärras till följd av Rysslands flygbombningar i Syrien så ställer Botas Gazprom inför rätta över det omdiskuterade gaspriset som Turkiet betalar för import av rysk gas. Gazprom har bekräftat att Botas tagit dem till skiljedomstolen över prisdispyten.

I december förra året så förhandlade Botas och Gazprom om ett rabatterat pris inom ramen för ett MoU, men företagen lyckades aldrig enas om ett pris vilket tvingar Botas att ta Gazprom till skiljedomstol i syfte att få priset reducerat.

---

¹ sale and purchase agreement

Gazprom skär ner Turkstream-ledningens planerade kapacitet

Infrastruktur/export: Gazprom har halverat kapaciteten på den föreslagna Turkstream-ledningen som ska gå från Ryssland till Turkiet genom Svarta havet. Detta då Gazprom prioriterar exportvolymerna till den planerade Nordstream II-länken till Tyskland istället och dessutom vill utöka gashandel via auktioner, meddelade Gazproms VD Alexei Miller. Enligt Miller planerar även Gazprom att hålla nästa gasauktion vid slutet av 2015 med upp till 6 bcm som potentiellt erbjudande. I september höll Gazprom sin första auktion där över 1 bcm såldes för vintern 2015/2016.

Turkstream skulle ha en kapacitet på 63 bcm/år när projektet presenterades första gången 2014. Turkstream var ett substitut till South Stream-projektet (63 bcm/år) som också var tänkt att gå till Centraleuropa via Svarta havet, men som lades ner efter motstånd från EU-kommissionen.

OMV planerar att köpa upp hela Eongas

Handel: Österrikiska OMV vill öka sitt inflytande över landets största gashandelshus Eongas genom att öka sin ägarandel från 64,25% till 100% vid slutet av året. Syftet med köpet är att öka effektiviteten inom företagets handelsaktivitet

Eongas handlade runt 28,4 miljarder kubikmeter (motsvarande 278 TWh) gas under förra året och ägs för närvarande av OMV och tre lokala energiföretag (EVN, Wien Energie och Energie Burgenland). Dessa tre företag kommer fortsätta vara kunder även efter att de sålt sina ägarandelar.

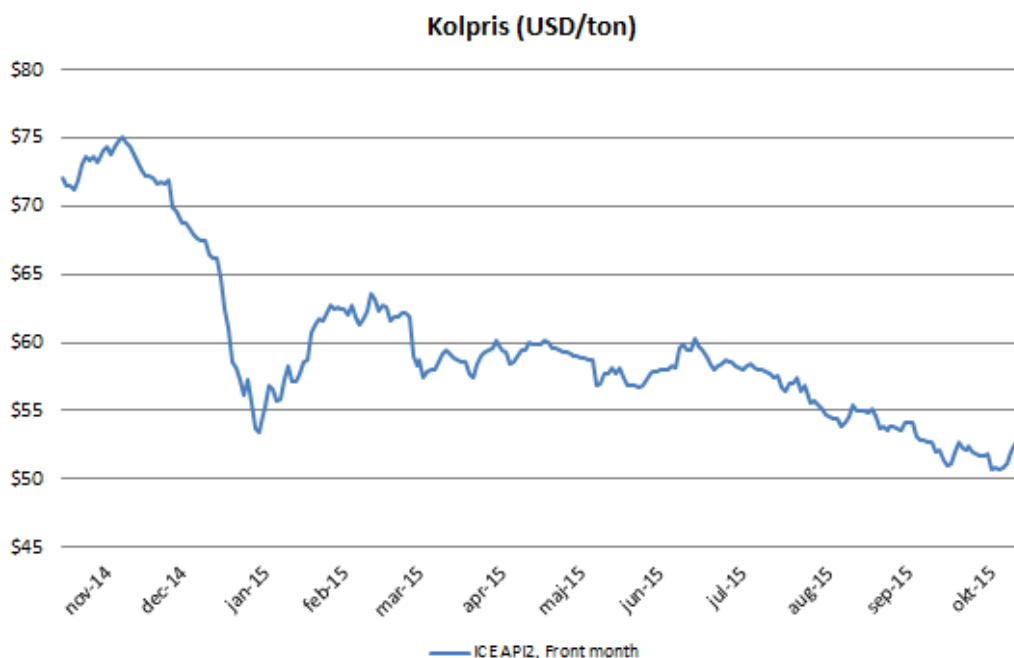
OMV har inte givit några specifika detaljer kring köpet och OMVs styrelse och konkurrensmyndigheten måste godkänna köpet innan det kan genomföras. OMV meddelade i samband med att nyheten om köpet rapporterades, att Eongas har drabbats negativt de senaste åren av oljeindexerade långtidskontrakt. I januari så rapporterade dock företaget att de gjort stora framsteg i sina förhandlingarna med Gazprom kring de långa kontrakten.

Kolmarknader

Kolpriserna kan komma att gå upp under november då utbudet på marknaden har minskat till följd av de låga priserna som under en lång tid har styrt marknaden. Det är med andra ord inte en ökad efterfråga som ligger bakom de stigande priserna.

Priserna har under året legat nära eller under produktionskostnaderna för de flesta kolminorna runt om i världen. Marknadsaktörerna på den globala kolmarkanden har därför väntat på att priserna ska gå upp igen till följd av att marknaden återbalanseras. De colombianska producenterna står för den lägsta produktionskostnaden på 40 dollar/ton, med en transportkostnad på 6 dollar/ton till Europa.

Kvartalskontraktet på API 2 gick upp med 1,3% från september till oktober.

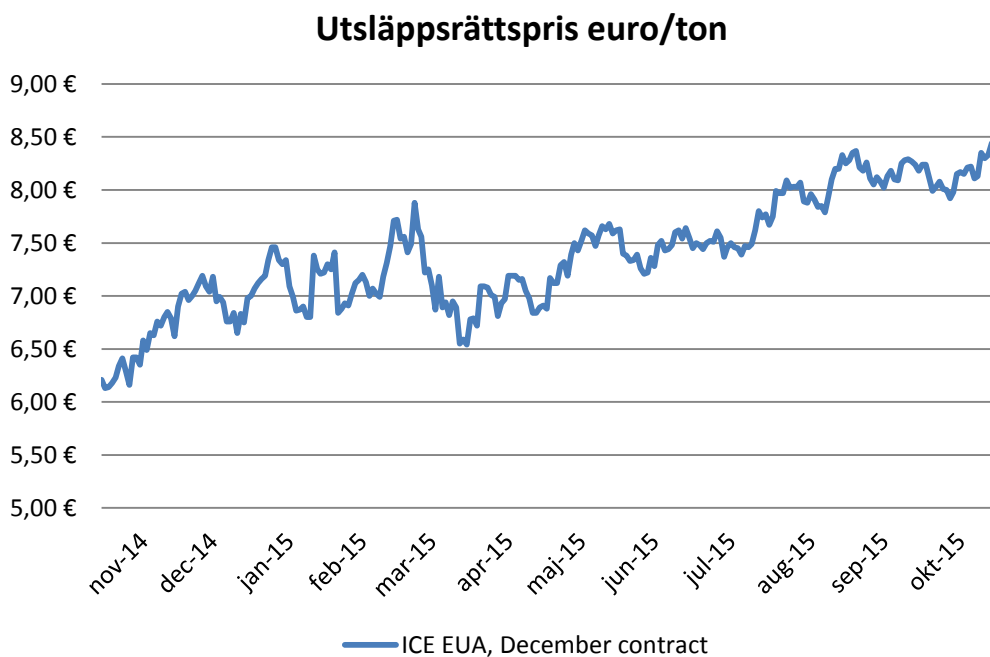

Källa: Montel

Utsläppsrätter

Priset på utsläppsrätter inom ETS gick ned en aning under förra veckan till följd av att efterfrågan var låg under veckans auktion i Storbritannien, vilket skickade signaler om låg efterfrågan till resten av marknaden.

Det har under veckan rapporterats om att sex östeuropeiska stater (Polen, Tjeckien, Ungern, Slovakien, Rumänien och Bulgarien) har signalerat till EUs regeringsdelegat i Bryssel att de kommer att motsätta sig EUs reformförslag om gratis tilldelning inom EU ETS efter 2020. Reformen bör balansera behovet av utsläppsminskning och den ”verkliga ekonomiska situationen” samt medlemslänternas industriella utveckling, menade den samlade gruppen på sex medlemsländer i en skrivelse

Källa: Montel